

HOÀN THIỆN CÁC QUY ĐỊNH VỀ TỔ CHỨC VÀ HOẠT ĐỘNG CỦA SÀN GIAO DỊCH DỮ LIỆU Ở VIỆT NAM

● NGUYỄN ĐỨC NGỌC^{1*} - ĐÀO BÍCH HÀ²

¹Trường Đại học Luật Hà Nội

²Sinh viên Lớp 4712, Trường Đại học Luật Hà Nội

*Email: ngdngoc@hlu.edu.vn

TÓM TẮT:

Sàn giao dịch dữ liệu đóng vai trò rất quan trọng trong việc biến dữ liệu trở thành đầu vào cho nền kinh tế số. Tuy vậy, ở Việt Nam, quy định về vấn đề này còn chưa được ban hành đầy đủ. Bài viết phân tích khái niệm và vai trò của sàn giao dịch dữ liệu; nhận diện các vấn đề pháp lý cần điều chỉnh trên cơ sở so sánh với một số thông lệ pháp lý phổ biến. Từ kết quả nghiên cứu, tác giả đề xuất một số kiến nghị nhằm hoàn thiện quy định về tổ chức và hoạt động của sàn giao dịch dữ liệu.

Từ khóa: sàn giao dịch dữ liệu, Luật Dữ liệu, trung gian dữ liệu, kinh tế dữ liệu, quản trị dữ liệu.

1. Đặt vấn đề

Trong nền kinh tế số, dữ liệu đã trở thành tài sản chiến lược và yếu tố sản xuất cốt lõi. Để dữ liệu có thể được mua bán, trao đổi và lưu thông một cách an toàn, minh bạch và có trật tự, sàn giao dịch dữ liệu nổi lên như một thiết chế trung gian thị trường tất yếu. Tại Việt Nam, Luật Dữ liệu số 60/2024/QH15 có hiệu lực từ ngày 01/7/2025 lần đầu tiên ghi nhận sàn dữ liệu như một chủ thể pháp lý, tạo nền tảng pháp lý quan trọng để triển khai thiết chế này trong thực tiễn. Tuy nhiên, các quy định hiện hành về tổ chức và hoạt động của sàn giao dịch dữ liệu vẫn còn sơ khai và thiếu tính hệ thống. Ít nhất

4 vấn đề pháp lý trọng yếu chưa được giải quyết thỏa đáng: địa vị pháp lý và mô hình tổ chức của sàn giao dịch dữ liệu, điều kiện thành lập và tiêu chuẩn hoạt động, cơ chế xác lập, chuyển giao và bảo vệ quyền đối với dữ liệu trong giao dịch và bảo vệ dữ liệu cá nhân trong môi trường giao dịch. Bài viết tập trung làm rõ khái niệm và vai trò của sàn giao dịch dữ liệu, nhận diện các vấn đề pháp lý cần điều chỉnh, có tham chiếu thông lệ quốc tế và đề xuất kiến nghị hoàn thiện pháp luật.

2. Khái quát về sàn giao dịch dữ liệu

Trong pháp luật Việt Nam hiện hành, thuật ngữ được sử dụng chính thức là “sàn dữ liệu”. Điều 42

Luật Dữ liệu năm 2024 quy định sản dữ liệu là nền tảng cung cấp tài nguyên liên quan đến dữ liệu để phục vụ nghiên cứu, hỗ trợ khởi nghiệp, phát triển đổi mới sáng tạo; cung cấp sản phẩm, dịch vụ liên quan đến dữ liệu để phát triển kinh tế - xã hội; đồng thời tạo lập môi trường để thực hiện giao dịch, trao đổi dữ liệu và sản phẩm, dịch vụ liên quan đến dữ liệu. Trong bài viết này, cụm từ “sản giao dịch dữ liệu” được sử dụng theo nghĩa phân tích học thuật để nhấn mạnh chức năng giao dịch, trao đổi, cấp quyền sử dụng và cung ứng dịch vụ dữ liệu của “sản dữ liệu” theo Luật Dữ liệu.

Về bản chất pháp lý, sản giao dịch dữ liệu là một thiết chế trung gian tin cậy. Thiết chế này kết nối bên có dữ liệu, bên có quyền cung cấp hoặc cấp quyền sử dụng dữ liệu, bên có nhu cầu khai thác dữ liệu và các chủ thể cung cấp dịch vụ hỗ trợ như xác thực dữ liệu, định giá dữ liệu, chuẩn hóa dữ liệu, ẩn danh hóa, lưu ký dữ liệu, kiểm toán dữ liệu, phân tích dữ liệu, tổng hợp dữ liệu hoặc cung cấp môi trường khai thác an toàn. Luật Dữ liệu đã ghi nhận dịch vụ trung gian dữ liệu là dịch vụ thiết lập quan hệ thương mại giữa chủ thể dữ liệu, chủ sở hữu dữ liệu và người sử dụng dữ liệu thông qua thỏa thuận, hợp đồng hoặc phương thức khác để trao đổi, chia sẻ, truy cập dữ liệu hoặc thực hiện quyền của các chủ thể liên quan.

Để hiểu rõ thì sản giao dịch dữ liệu không giống “chợ điện tử” thông thường vì dữ liệu khác hàng hóa hữu hình ở nhiều điểm cơ bản: có thể sao chép với chi phí biên rất thấp; có thể được nhiều chủ thể cùng sử dụng; giá trị phụ thuộc vào chất lượng, độ cập nhật, nguồn gốc hợp pháp, khả năng kết hợp với dữ liệu khác và mục đích khai thác; đồng thời dữ liệu có thể chứa yếu tố riêng tư, bí mật kinh doanh, an ninh mạng hoặc lợi ích công cộng. Vì vậy, giao dịch dữ liệu thường không phải là chuyển quyền sở hữu tuyệt đối, mà là giao dịch về quyền truy cập, quyền khai thác, quyền sử dụng có điều kiện, quyền phân tích, quyền tạo sản phẩm phái sinh hoặc quyền sử dụng trong một môi trường kỹ thuật nhất định.

Việc xây dựng và vận hành sản giao dịch dữ liệu có vai trò rất quan trọng trong nền kinh tế số hiện nay, cụ thể là¹:

Sản giao dịch dữ liệu có vai trò trước hết là hình thành thị trường dữ liệu có kiểm soát. Khi dữ liệu được trao đổi ngoài khuôn khổ pháp luật, nguy cơ mua bán trái phép dữ liệu cá nhân, rò rỉ bí mật kinh doanh, lạm dụng dữ liệu, phân biệt đối xử dựa trên dữ liệu và xâm phạm an ninh quốc gia rất lớn. Sản giao dịch dữ liệu, nếu được thiết kế đúng, có thể đưa hoạt động trao đổi dữ liệu vào môi trường minh bạch hơn, có điều kiện niêm yết, quy tắc giao dịch, xác thực nguồn gốc, hợp đồng chuẩn, lưu vết truy cập và cơ chế xử lý vi phạm.

Vai trò thứ hai là biến dữ liệu thành tài sản hoặc nguồn lực có khả năng khai thác hợp pháp. Một tập dữ liệu chỉ có giá trị thương mại nếu có thể được mô tả, tìm kiếm, đánh giá chất lượng, xác định quyền sử dụng, xác định giới hạn khai thác và chuyển giao trong khuôn khổ pháp luật. Dữ liệu không rõ nguồn gốc, không rõ quyền cung cấp, không rõ tình trạng đồng ý của chủ thể dữ liệu, không rõ tiêu chuẩn chất lượng hoặc không rõ phạm vi được phép sử dụng sẽ rất khó trở thành sản phẩm dữ liệu đáng tin cậy. Do đó, sản giao dịch dữ liệu phải là nơi chuẩn hóa “hồ sơ pháp lý” và “hồ sơ kỹ thuật” của dữ liệu.

Vai trò thứ ba là thúc đẩy đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp. Nhiều doanh nghiệp khởi nghiệp, viện nghiên cứu và nhóm phát triển sản phẩm trí tuệ nhân tạo không có đủ nguồn lực để tự thu thập dữ liệu quy mô lớn. Nếu có cơ chế tiếp cận các bộ dữ liệu hợp pháp, đã được chuẩn hóa, ẩn danh hóa hoặc khai thác trong môi trường an toàn, các chủ thể này có thể phát triển mô hình dự báo, công cụ phân tích, sản phẩm số và dịch vụ dữ liệu mới. Đây cũng là một trong những mục tiêu mà Luật Dữ liệu đặt ra khi quy định sản dữ liệu cung cấp tài nguyên phục vụ nghiên cứu, hỗ trợ khởi nghiệp và phát triển đổi mới sáng tạo.

3. Các vấn đề pháp lý cần điều chỉnh về tổ chức và hoạt động của sản giao dịch dữ liệu

3.1. Địa vị pháp lý, điều kiện thành lập và mô hình tổ chức

Vấn đề đầu tiên cần điều chỉnh là địa vị pháp lý của chủ thể vận hành sản giao dịch dữ liệu. Theo Luật Dữ liệu, tổ chức cung cấp dịch vụ sản dữ liệu

là đơn vị sự nghiệp công lập hoặc doanh nghiệp nhà nước đáp ứng điều kiện và được cấp phép. Cách thiết kế này thể hiện tư duy thận trọng vì dữ liệu gắn với an ninh, trật tự, quyền riêng tư, bí mật kinh doanh và lợi ích công.

Kinh nghiệm quốc tế cho thấy, có nhiều mô hình khác nhau. Liên minh châu Âu điều chỉnh dịch vụ trung gian dữ liệu theo hướng khuyến khích các chủ thể trung gian trung lập, đóng vai trò kết nối bên nắm giữ dữ liệu và người sử dụng dữ liệu, đồng thời đặt ra yêu cầu về minh bạch, không phân biệt đối xử, bảo mật, hỗ trợ đồng ý và rút lại đồng ý, phòng ngừa gian lận và ghi log hoạt động trung gian². Cách tiếp cận này gợi ý tổ chức vận hành sàn cần được quản lý không chỉ như doanh nghiệp cung cấp dịch vụ nền tảng, mà như chủ thể nắm giữ vị trí “người gác cổng” trong lưu thông dữ liệu.

3.2. Điều kiện của dữ liệu và sản phẩm dữ liệu được đưa lên sàn

Sàn giao dịch dữ liệu chỉ có thể vận hành an toàn nếu pháp luật quy định rõ dữ liệu nào được niêm yết, dữ liệu nào bị cấm, dữ liệu nào cần điều kiện đặc biệt và hồ sơ pháp lý nào phải có trước khi giao dịch. Luật Dữ liệu quy định các nhóm dữ liệu không được giao dịch, gồm dữ liệu có thể gây nguy hại đến quốc phòng, an ninh, đối ngoại, cơ yếu; dữ liệu không được chủ thể dữ liệu đồng ý, trừ trường hợp pháp luật có quy định khác; và dữ liệu khác bị cấm giao dịch theo quy định của pháp luật. Đây là “danh mục cấm” ở mức nguyên tắc, nhưng cần được cụ thể hóa thành tiêu chí nhận diện trong hoạt động sàn.

Cần phân biệt ít nhất 6 nhóm dữ liệu: dữ liệu mở; dữ liệu công khai nhưng có điều kiện sử dụng; dữ liệu phi cá nhân của doanh nghiệp; dữ liệu cá nhân; dữ liệu đã được ẩn danh hóa hoặc tổng hợp; dữ liệu quan trọng, dữ liệu cốt lõi hoặc dữ liệu có yếu tố an ninh quốc gia. Mỗi nhóm phải có cơ chế kiểm tra riêng. Ví dụ, dữ liệu mở có thể được truy cập rộng rãi nhưng vẫn cần giấy phép sử dụng rõ ràng; dữ liệu phi cá nhân của doanh nghiệp có thể gắn với bí mật kinh doanh hoặc quyền sở hữu trí tuệ; dữ liệu cá nhân cần căn cứ xử lý hợp pháp; dữ liệu quan trọng hoặc dữ liệu cốt lõi cần đánh giá tác động và kiểm soát truy cập.

3.3. Quyền đối với dữ liệu và hợp đồng giao dịch dữ liệu

Một khó khăn lớn của giao dịch dữ liệu là xác định ai có quyền giao dịch và giao dịch quyền gì. Dữ liệu có thể do một tổ chức thu thập, do cá nhân tạo rado nền tảng số tổng hợp, do cơ quan nhà nước quản lý hoặc do nhiều bên cùng đóng góp. Do đó, pháp luật không nên chỉ đặt câu hỏi “ai sở hữu dữ liệu” mà cần xác định cụ thể gói quyền được phép giao dịch: quyền truy cập, quyền xem, quyền tải xuống, quyền phân tích, quyền kết hợp với dữ liệu khác, quyền tạo sản phẩm phái sinh, quyền cung cấp lại cho bên thứ ba, quyền dùng cho huấn luyện mô hình trí tuệ nhân tạo, quyền sử dụng thương mại hoặc phi thương mại³.

Luật Dữ liệu ghi nhận quyền của chủ sở hữu dữ liệu là quyền tài sản theo pháp luật dân sự. Tuy nhiên, dữ liệu có thể đồng thời chịu sự điều chỉnh của nhiều chế định khác như bảo vệ dữ liệu cá nhân, an ninh mạng, sở hữu trí tuệ, bí mật kinh doanh, bảo vệ người tiêu dùng, cạnh tranh, giao dịch điện tử và pháp luật chuyên ngành. Vì vậy, hợp đồng giao dịch dữ liệu phải là hợp đồng phức hợp, không chỉ quy định giá và phương thức thanh toán, mà còn xác định phạm vi cấp quyền, mục đích sử dụng, thời hạn, giới hạn sao chép, giới hạn chuyển giao tiếp, nghĩa vụ bảo mật, nghĩa vụ xóa dữ liệu, nghĩa vụ thông báo sự cố, quyền kiểm toán, trách nhiệm bồi thường, giải quyết tranh chấp và hậu quả khi chủ thể dữ liệu rút lại sự đồng ý.

Thông lệ quốc tế ngày càng nhấn mạnh mô hình cấp phép sử dụng dữ liệu thay cho mua đứt bán đoạn dữ liệu. Cách tiếp cận này phù hợp với bản chất không cạnh tranh và dễ sao chép của dữ liệu, đồng thời giúp duy trì kiểm soát sau giao dịch. Trong môi trường sàn giao dịch dữ liệu, hợp đồng mẫu nên được chuẩn hóa theo các trường hợp sử dụng như truy cập dữ liệu qua API, khai thác dữ liệu trong môi trường an toàn, sử dụng bộ dữ liệu đã ẩn danh hóa, phân tích dữ liệu theo yêu cầu, trung gian dữ liệu, chia sẻ dữ liệu công - tư và sử dụng dữ liệu cho huấn luyện mô hình.

3.4. Bảo vệ dữ liệu cá nhân

Bảo vệ dữ liệu cá nhân là vấn đề trung tâm của sàn giao dịch dữ liệu. Luật Bảo vệ dữ liệu cá

nhân năm 2025 quy định các quyền quan trọng của chủ thể dữ liệu, đồng thời đặt ra yêu cầu về sự đồng ý, tính hợp pháp của xử lý, mục đích xử lý rõ ràng, bảo đảm an toàn dữ liệu và trách nhiệm của các chủ thể xử lý dữ liệu. Đặc biệt, sự đồng ý của chủ thể dữ liệu chỉ có hiệu lực khi dựa trên sự tự nguyện, được biết rõ loại dữ liệu, mục đích xử lý, bên kiểm soát dữ liệu hoặc bên kiểm soát và xử lý dữ liệu, quyền và nghĩa vụ của mình; sự im lặng hoặc không phản hồi không được coi là sự đồng ý⁴.

Luật Bảo vệ dữ liệu cá nhân quy định hành vi bị nghiêm cấm bao gồm xử lý dữ liệu cá nhân trái pháp luật và mua, bán dữ liệu cá nhân, trừ trường hợp luật có quy định khác. Do đó, dữ liệu cá nhân không nên được niêm yết, chào bán hoặc chuyển giao như hàng hóa thông thường. Nếu một giao dịch có liên quan đến dữ liệu cá nhân được pháp luật cho phép trong trường hợp cụ thể, giao dịch đó phải được cấu trúc dưới dạng quyền xử lý, quyền truy cập có điều kiện, dịch vụ phân tích, môi trường khai thác an toàn hoặc kết quả đã được ẩn danh hóa, trong đó chủ thể dữ liệu vẫn giữ các quyền luật định.

4. Một số kiến nghị hoàn thiện quy định về tổ chức và hoạt động của sàn giao dịch dữ liệu ở Việt Nam

Hiện nay, căn cứ vào Dự thảo Nghị định về sàn dữ liệu đang được tổ chức lấy ý kiến (Bộ Công an, 2025) và khung pháp lý về sàn dữ liệu như vừa phân tích, bài viết xin đưa ra một số kiến nghị sau:

Thứ nhất, thiết lập các điều kiện cấp phép sàn giao dịch dữ liệu

Hiện nay, các quy định trong Luật dữ liệu chưa có quy định thật sự cụ thể về điều kiện cấp phép sàn giao dịch dữ liệu. Vì vậy, cần sớm ban hành các quy định liên quan. Theo đó: Điều kiện cấp phép sàn giao dịch dữ liệu nên bao gồm 4 nhóm tiêu chuẩn. *Nhóm thứ nhất*, là tiêu chuẩn pháp lý và quản trị: tư cách pháp nhân, điều lệ hoạt động, quy tắc giao dịch, quy trình kiểm soát xung đột lợi ích, cơ chế bảo vệ bên tham gia, cơ chế khiếu nại và giải quyết tranh chấp. *Nhóm thứ hai*, là tiêu chuẩn kỹ thuật: hạ tầng an toàn, kiểm soát truy cập, mã hóa, ghi log, sao lưu, phục hồi, kiểm thử bảo mật và kết nối với hệ thống quản lý nhà nước

khí cần. *Nhóm thứ ba*, là tiêu chuẩn nhân sự: bộ phận tuân thủ dữ liệu, bộ phận an toàn thông tin, cán bộ phụ trách bảo vệ dữ liệu cá nhân, bộ phận quản trị rủi ro và bộ phận hỗ trợ người dùng. *Nhóm thứ tư*, là tiêu chuẩn tài chính và trách nhiệm: năng lực vận hành liên tục, bảo hiểm trách nhiệm nghề nghiệp hoặc quỹ dự phòng rủi ro đối với sự cố nghiêm trọng.

Thứ hai, xây dựng cơ chế phân loại, niêm yết và hộ chiếu dữ liệu

Pháp luật dữ liệu cần xây dựng cơ chế phân loại dữ liệu theo rủi ro. Có thể chia thành 4 cấp: dữ liệu được giao dịch thông thường; dữ liệu có điều kiện; dữ liệu hạn chế đặc biệt; và dữ liệu bị cấm giao dịch. Mỗi sản phẩm dữ liệu niêm yết trên sàn cần có hộ chiếu dữ liệu. Hộ chiếu dữ liệu nên bao gồm mã định danh dữ liệu; bên cung cấp; nguồn gốc; căn cứ pháp lý; loại dữ liệu; quy mô; định dạng; tiêu chuẩn chất lượng; ngày cập nhật; mức độ nhạy cảm; tình trạng dữ liệu cá nhân; biện pháp ẩn danh hóa; hạn chế sử dụng; hạn chế chuyển tiếp; yêu cầu bảo mật; chính sách lưu giữ; cơ chế thu hồi hoặc xóa; thông tin xác thực; và trách nhiệm của bên cung cấp. Không có hộ chiếu dữ liệu hợp lệ thì không được niêm yết.

Đối với dữ liệu cá nhân, hộ chiếu dữ liệu cần bổ sung thông tin về căn cứ xử lý, mục đích xử lý, phạm vi đồng ý, thời hạn đồng ý, quyền rút lại đồng ý, đánh giá tác động xử lý dữ liệu cá nhân và đánh giá tác động chuyển dữ liệu ra nước ngoài nếu có. Đối với dữ liệu đã ẩn danh hóa, cần công bố phương pháp ẩn danh hóa ở mức đủ để kiểm chứng nhưng không làm lộ kỹ thuật bảo mật, đồng thời có cam kết cấm tái định danh.

Thứ ba, chuẩn hóa quy tắc giao dịch dữ liệu

Nghị định nên giao cơ quan có thẩm quyền ban hành hoặc khuyến nghị bộ hợp đồng mẫu cho các dạng giao dịch phổ biến. Hợp đồng mẫu không nhất thiết phải cứng nhắc, nhưng phải có các điều khoản tối thiểu bắt buộc: đối tượng dữ liệu; quyền được cấp; mục đích sử dụng; phạm vi lãnh thổ; thời hạn; phương thức truy cập; giới hạn sao chép; giới hạn chuyển tiếp; nghĩa vụ bảo mật; nghĩa vụ không tái định danh; nghĩa vụ không dùng cho mục đích bị cấm; nghĩa vụ thông báo sự cố; quyền kiểm toán; cơ chế chấm dứt; hậu quả khi hết hạn; xử lý dữ liệu

phái sinh; trách nhiệm bồi thường; luật áp dụng; và phương thức giải quyết tranh chấp.

Quy tắc giao dịch của sàn cần được công khai trước khi áp dụng. Các thay đổi lớn về phí, điều kiện niêm yết, điều kiện truy cập, tiêu chuẩn dữ liệu và cơ chế xử lý vi phạm phải được thông báo trước trong thời hạn hợp lý. Sàn cũng cần có cơ chế tạm dừng hoặc hủy giao dịch khi phát hiện dữ liệu có nguồn gốc bất hợp pháp, dữ liệu chứa thông tin cá nhân chưa có căn cứ xử lý, dữ liệu xâm phạm bí mật kinh doanh, dữ liệu bị khiếu nại hoặc dữ liệu có nguy cơ gây hại cho quốc phòng, an ninh và lợi ích công cộng.

Thứ tư, tích hợp bảo vệ dữ liệu cá nhân ngay từ thiết kế

Bảo vệ dữ liệu cá nhân phải là chức năng lõi của sàn, không phải nghĩa vụ bổ sung sau giao dịch. Sàn cần có hệ thống quản lý sự đồng ý, quản lý yêu cầu của chủ thể dữ liệu, ghi nhận phạm vi đồng ý, tự động cảnh báo khi mục đích sử dụng vượt quá phạm vi cho phép, hỗ trợ rút lại đồng ý, hỗ trợ xóa hoặc hạn chế xử lý dữ liệu và ghi nhận toàn bộ lịch sử truy cập. Đối với dữ liệu cá nhân nhạy cảm, cần có quy trình thẩm định riêng và yêu cầu phê duyệt ở cấp cao hơn.

Nghị định nên khẳng định nguyên tắc: dữ liệu cá nhân không được niêm yết, chào bán hoặc chuyển giao như hàng hóa, trừ trường hợp luật cho phép và đáp ứng đầy đủ điều kiện bảo vệ dữ liệu cá nhân. Các giao dịch liên quan dữ liệu cá nhân nên được cấu trúc dưới dạng quyền xử lý, quyền truy cập có điều kiện, dịch vụ phân tích hoặc kết quả đã được ẩn danh hóa, trong đó chủ thể dữ liệu vẫn giữ các quyền luật định.

5. Kết luận

Sàn giao dịch dữ liệu là một thiết chế mới nhưng có ý nghĩa chiến lược đối với sự phát triển của kinh tế số Việt Nam. Tuy nhiên, do dữ liệu gắn với quyền riêng tư, an ninh quốc gia, bí mật kinh doanh, cạnh tranh và quyền lực nền tảng, việc thiết kế sàn giao dịch dữ liệu phải hết sức thận trọng. Định hướng hoàn thiện nên dựa trên nguyên tắc phát triển thị trường dữ liệu nhưng không thương mại hóa bất hợp pháp dữ liệu cá nhân. Theo đó, để sàn giao dịch dữ liệu vận hành thực chất, an toàn và thúc đẩy thị trường, pháp luật cần hoàn thiện thêm về mô hình tổ chức, điều kiện cấp phép, phân loại dữ liệu, hộ chiếu dữ liệu, hợp đồng mẫu, bảo vệ dữ liệu cá nhân■

TÀI LIỆU TRÍCH DẪN:

¹Markus Spiekermann (2019). Data Marketplaces: Trends and Monetisation of Data Goods. *Intereconomics*, 54, 208-216.

²European Parliament and Council, Regulation (EU). No 2022/868 of 30 May 2022 on European data governance and amending Regulation (EU) 2018/1724.

³OECD (2021). Recommendation of the Council on Enhancing Access to and Sharing of Data. Available at <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0463>

⁴Quốc hội Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2025). Luật Bảo vệ dữ liệu cá nhân số 91/2025/QH15 ban hành ngày 26/6/2025

⁵Bộ Công an (2026). Hồ sơ dự thảo Nghị định quy định về hoạt động của sàn dữ liệu. Truy cập tại <https://bocongan.gov.vn/chinh-sach-phap-luat/lay-y-kien-du-thao/ho-so-du-thao-nghi-dinh-quy-dinh-ve-hoat-dong-cua-san-du-lieu-1775189998?type=dang-lay-y-kien>.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

Bộ Công an (2026). Hồ sơ dự thảo Nghị định quy định về hoạt động của sàn dữ liệu. Truy cập tại <https://bocongan.gov.vn/chinh-sach-phap-luat/lay-y-kien-du-thao/ho-so-du-thao-nghi-dinh-quy-dinh-ve-hoat-dong-cua-san-du-lieu-1775189998?type=dang-lay-y-kien>.

- Bạch Thị Nhã Nam (2022). Hoàn thiện các quy định về bảo vệ dữ liệu cá nhân. Tạp chí Lập Pháp, số 05/2022
- Nguyễn Hồ Bích Hằng (2024). Bình luận về các quy định liên quan đến bảo vệ dữ liệu cá nhân theo quy định của pháp luật Việt Nam. Tạp chí Khoa học pháp lý, số 8/2024
- Quốc hội Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2025). Luật Bảo vệ dữ liệu cá nhân số 91/2025/QH15 ngày 26/6/2025.
- European Parliament and Council (2022). Regulation (EU) 2022/868 of 30 May 2022 on European data governance and amending Regulation (EU) 2018/1724.
- Markus Spiekermann (2019). Data Marketplaces: Trends and Monetisation of Data Goods. Intereconomics, 54, 208-216.
- OECD (2021). Recommendation of the Council on Enhancing Access to and Sharing of Data, 2021. Available at <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0463>.
- Rong Chen (2021). Mapping Data Governance Legal Frameworks Around the World: Findings from the Global Data Regulation Diagnostic. World Bank Policy Research Working Paper No. 9615, 2021.
- World Economic Forum (2021). Developing a Responsible and Well-designed Governance Structure for Data Exchanges. Available at <https://www.weforum.org/publications/developing-a-responsible-and-well-designed-governance-structure-for-data-marketplaces/>.

Ngày nhận bài: 05/5/2026

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 18/5/2026

Ngày chấp nhận đăng bài: 04/6/2026

IMPROVING REGULATIONS ON THE ORGANIZATION AND OPERATION OF DATA EXCHANGES IN VIETNAM

● NGUYEN DUC NGOC^{1,*}

● DAO BICH HA²

¹Hanoi Law University

²Student, Hanoi Law University

*Email: ngdngoc@hlu.edu.vn

ABSTRACT:

This study analyzes the concept and role of data exchanges in transforming data into a production factor in the digital economy. Despite initial legal recognition under the 2024 Data Law, regulatory frameworks for data exchanges in Vietnam remain incomplete. The study identifies key legal issues, including organizational models, operational standards, data rights management, and personal data protection. Based on comparative analysis with international practices, the study proposes recommendations to improve the legal framework governing data exchanges.

Keywords: data exchange, Data Law, data intermediary, data economy, data governance.